

3.2 Intenzita vyjížděky

Vyjížděka žáků a studentů souvisí s dlouhodobým trvalým poklesem narozených dětí a z toho vyplývajícího poklesu počtu žáků a studentů. Tento trend je doprovázen rovněž rušením malotřídních škol v menších obcích a nutností dojíždění do škol ve větších obcích a městech a dále s vývojem středního a učňovského školství.

Podíl žáků, studentů a učňů vyjíždějících z obce bydliště na celkovém počtu bydlících žáků, studentů a učňů vyjadřuje **intenzitu vyjížděky do škol**. Srovnání s rokem 1991 je možné pouze u studentů a učňů, neboť v roce 1991 nebyl samostatně publikován počet žáků základních škol (pouze včetně dětí předškolního věku).

Výše podílu **denní vyjížděky** je závislá na vzdálenosti místa bydliště a místa školy.

Denně vyjíždělo v Olomouckém kraji mimo obec svého bydliště 33 341 žáků a studentů, což bylo 71,8 % z celkového počtu vyjíždějících žáků.

V roce 2001 v kraji vyjíždělo do škol z obce bydliště 39,6 % všech žáků, studentů a učňů. Nejvyšší intenzita vyjížděky byla na Prostějovsku a Jesenicku, nejnižší na Olomoucku.

Tab. 3.3 Vyjíždějící do škol podle okresů

	Kraj celkem	v tom okres				
		Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Vyjíždějící do škol z obce bydliště	46 467	3 514	13 630	9 125	10 178	10 020
v tom:						
do jiných obcí okresu	60,7	52,5	65,5	55,7	58,3	64,0
do jiných okresů kraje	12,4	17,9	10,3	16,0	10,5	11,9
do jiných krajů	26,0	28,5	23,1	27,5	30,5	23,0
do zahraničí	0,9	1,1	1,1	0,8	0,8	1,0
Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště (v %) v rámci ČR celkem	39,6	43,0	33,1	46,7	40,8	42,6
muži	39,7	44,0	33,5	46,5	40,3	42,5
ženy	39,5	42,0	32,6	46,9	41,3	42,7
Denně vyjíždějící do škol z obce bydliště celkem	33 341	1 818	9 952	6 892	7 684	6 995
muži	16 830	991	4 994	3 440	3 859	3 546
ženy	16 511	827	4 958	3 452	3 825	3 449
vyjíždějících v rámci ČR (v %) celkem	72,4	52,3	73,8	76,1	76,1	70,5
muži	72,2	54,1	72,8	76,0	76,2	70,4
ženy	72,7	50,3	74,8	76,3	76,0	70,6

Více než polovina dojížděky do škol je realizována v rámci jednotlivých okresů, nejvyšší podíl vnitro-okresní dojížděky byl v roce 2001 zjištěn na Olomoucku (65,5 %), nejnižší na Jesenicku (52,5 %).

Podstatné rozdíly byly zjištěny ve vyjížděce do škol podle velikostních skupin obcí. Největší intenzita vyjížděky do škol byla podle předpokladu v malých obcích, kdy vyjíždělo z obcí do 199 obyvatel 97,4 % všech žáků a studentů v obci. Se zvyšující se velikostí obcí se intenzita vyjížděky plynule snižovala až na minimálních 13,4 % v největší obci (krajském městě).

Obecně lze konstatovat, že s rostoucí velikostí obcí klesá intenzita vyjížděky z obce trvalého bydliště do škol.

Tab. 3.4 Vyjíždějící do škol podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel								
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do škol z obce bydliště ¹⁾	47 834	1 240	7 206	8 417	10 124	7 226	1 465	4 612	4 671	2 873
z toho:										
do jiných obcí okresu	59,0	76,0	78,3	76,7	68,0	63,5	44,0	41,9	11,6	20,6
do jiných okresů kraje	12,0	8,2	7,1	7,7	12,0	12,4	15,4	11,8	23,8	17,3
do jiných krajů	25,2	14,2	13,4	13,6	17,3	20,9	37,4	41,5	56,3	50,0
Podíl vyjíždějících do škol mimo obec bydliště (v %) v rámci ČR	39,6	97,4	90,0	71,5	53,6	45,4	29,8	27,5	19,2	13,4
Denně vyjíždějící do škol z obce bydliště	33 399	1 046	6 136	6 969	7 909	4 955	927	2 449	1 861	1 147
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících (v %) v rámci ČR	72,6	85,7	86,3	84,5	80,4	70,9	65,4	55,7	43,5	45,5

¹⁾ včetně vyjíždějících s nezjištěným místem školy

Mezi obce s nejnižší vyjížděkou samozřejmě patří obce největší - Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník, kde žáci a studenti ve většině případech nedojíždí, ale navštěvují místní školy. V Olomouckém kraji je 91 obcí, kde 100 % žáků a studentů dojíždí do jiné, zpravidla nejbližší obce se školou.

V rámci **okresů**, saldo dojížděky mělo kladnou hodnotu jen v okrese Olomouc (+ 4 839), to znamená, že více žáků do okresu Olomouc dojíždí než vyjíždí. U ostatních krajů je situace zcela opačná, více žáků a studentů vyjíždí z daného okresu než dojíždí. Nejhůře je na tom okres Prostějov, kde saldo dojížděky činí - 3 317 žáků.

Z celkového počtu 71 648 dětí ve věku 6 – 14 let v Olomouckém kraji 14 255 dětí (20 %) v tomto věku vyjíždí z obce do školy mimo místo trvalého bydliště.

V okrese Jeseník je celkem 5 123 dětí ve věku 6 – 14 let, z nichž 1 020 vyjíždí do škol (20 %). Podobně jsou na tom i další okresy Přerov a Šumperk. Je pochopitelné, že nejméně dětí v uvedeném věku vyjíždí do škol v okrese Olomouc (15 %). Nejvíce školáků vyjíždí z obce do škol v okrese Prostějov (27 %).